

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Marjatta Lehtinen opetusministeriöstä, kirkkoneuvos Matti Halttunen kirkkohallituksesta, apulaistoiminnanjohtaja Esko Jossas Suomen kirkon pappisliitosta ja toiminnanjohtaja Katri Kuuskoski Suomen Kanttori-urkuriliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräistä poikkeuksista papiston erioikeuksiin. Papiston erioikeuksien mukaan kirkkoherraa, kappalaista ja kanttoria ei voida nykyisin siirtää toiseen virkaan, elleivät he anna siihen suostumustaan. Ehdotetun lain mukaan kirkkolaissa voitaisiin säätää, että kirkkoherra, kappalainen ja kanttori, jonka virka seurakuntajaon muuttamisen takia lakkautetaan, voidaan siirtää toiseen virkaan.

Esitys perustuu kirkolliskokouksen ehdotukseen ja liittyy valiokunnassa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen n:o 23 kirkkolaiksi. Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä viitataan ainoastaan kirkkolakiehdotuksen 13 luvun 3 §:ään, joka koskee kirkkoherran, kappalaisen ja kanttorin siirtämistä toiseen virkaan seurakuntajaon muuttamisen yhteydessä. Valiokunta toteaa, että tässä yhteydessä on lisäksi otettava huomioon ehdotetun uuden kirkkolain 6 luvun 13 §:n 3 momentti, joka puolestaan

Hallintovaliokunta yhtyy siihen perustuslaki-
valiokunnan lausunnossa esitettyyn käsitykseen,
että säätyjen erioikeuksilta tulisi poistaa perus-
tuslain suoja. Sanotut erioikeudet eivät muutoin-
kaan ole perusteltuja enää nykyajan yhteiskun-
nassa. Saadun selvityksen mukaan erioikeudet

on tarkoitus lakkauttaa kokonaan valmisteltavana olevan perusoikeusuudistuksen yhteydessä. Lakkauttamiseen liittyen kumottaisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 3 momentti, jossa säätyjen erioikeudet rinnastetaan muuttamismenettelyltään perustuslakiin.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan lain on tultava voimaan viimeistään samana päivänä kuin kirkkolaki, jonka ehdotettu voimaantulopäivä on 1 päivä tammikuuta 1994. Jotta lakiehdotus voisi tulla voimaan hallituksen esityksessä tarkoitetulla tavalla, valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus käsiteltäisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä valiokunnan ehdottamin muutoksin ja kannanotoin. Lakiehdotuksen hyväksyminen merkitsee sitä, että hallituksen esitykseen n:o 23 sisältyvä ehdotus kirkkolaiksi voidaan papiston erioikeuksien estämättä hyväksyä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

eräistä poikkeuksista papiston erioikeuksiin

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä *säädettyllä tavalla*, säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä 16 päivänä lokakuuta 1723 annettujen papiston erioikeuksien ja papissäädyille 2 päivänä maaliskuuta 1789 annetun vakuutuksen nojalla on erioikeutena voimassa, kirkkolaissa voidaan säätää, että vakinainen

kirkkoherra, kappalainen ja kanttori (*poist.*) *saadaan siirtää toiseen* papin- tai kanttorinvirkaan (*poist.*).

2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Lisäksi valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotus käsiteltäisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla.

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Väistö, varapuheenjohtaja Varpasuo, jäsenet R. Aho, Enestam, Korva, Laakkonen, Metsämäki, Näsi,

Pulliainen, Saario, Ukkola, Urpilainen ja Vehkaoja sekä varajäsenet Ihamäki, Muttilainen ja Rask.

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

22 päivänä syyskuuta 1993

Lausunto n:o 18

Hallintovaliokunnalle

Eduskunta on lähettäessään 14 päivänä huhtikuuta 1993 hallituksen esityksen n:o 22 laiksi eräistä poikkeuksista papiston erioikeuksiin hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa hallintovaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Marjatta Lehtinen opetusministeriöstä, kirkkoneuvos Matti Halttunen kirkkohallituksesta, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki, professori Ilkka Sara-viita ja oikeustieteen tohtori, kansleri Kauko Sipponen.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräistä poikkeuksista papiston erioikeuksiin, joka antaisi mahdollisuuden säätää kirkkolaissa siitä, että kirkkoherra, kappalainen ja kanttori, jonka virka lakkautetaan seurakuntajaon muuttamisen takia, voidaan siirtää toiseen virkaan.

Esitys liittyy eduskunnalle annettuun kirkkolakiehdotukseen. Esityksessä ehdotetun lain on tultava voimaan viimeistään samana päivänä kuin ehdotetun kirkkolain, jonka voimaantulopäivän tulisi olla 1.1.1994.

Lakiehdotus on säätämisyjärjestysperustelujen mukaan käsiteltävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 3 momentin takia.

Valiokunnan kannanotot

Saamansa selvityksen perusteella perustuslakivaliokunta katsoo, että ehdotettu valtuus sää-

tää kirkkolaissa lakiehdotuksessa mainittujen viranhaltijoiden siirtämisestä toiseen virkaan on vastoin pappissäädyn erioikeuksia ja että lakiehdotus on siksi valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 3 momentin vuoksi käsiteltävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin (PeVM 5/1985 vp) esittänyt käsityksensä, että säätyjen erioikeuksilta tulisi poistaa perustuslain suoja. Yhdensuuntaisesti tämän kannanoton kanssa olisi tämän esityksen yhteydessä harkittava, eikä ehdotettuun lakiin sisällytettävän valtuuden poiketa papiston erioikeuksista siirtokysymyksen osalta tulisi olla luonteeltaan yleinen. Asia toisin sanoen dekonstitutionalisoitaisiin kaikin osin kirkkolailla järjestettäväksi. Tätä käsitystä tukee sekin, että hallituksen esitykseen n:o 23 sisältyvän kirkkolakiehdotuksen perustelujen mukaan myös 6 luvun 13 §:n 3 momentti — eikä vain käsiteltävänä olevassa esityksessä mainittu 13 luvun 3 § — vaatii poikkeuksen tekemistä erioikeussäännöksiin.

Edellä todetun mukaisesti lakiehdotuksen 1 § voisi kuulua esimerkiksi seuraavasti: ”Sen estä-mättä, mitä 16 päivänä lokakuuta 1723 annettujen papiston erioikeuksien ja pappissäädyllä 2 päivänä maaliskuuta 1789 annetun vakuutuksen nojalla on erioikeutena voimassa, kirkkolaissa voidaan säätää, että vakinainen kirkkoherra, kappalainen ja kanttori (*poist.*) *saadaan* siirtää *toiseen* papin- tai kanttorinvirkaan (*poist.*).” Vielä pidemmälle ulottuva dekonstitutionalisointivaihtoehto olisi sellainen, jossa erioikeuksista aiheutuva virassapysymissuoja poistetaan samalle tasolle kuin yleensäkin julkishallinnossa.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että lakiehdotus on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädettyssä jär-jestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Niinistö, varapuheenjohtaja Alho sekä jäsenet Jansson, Kaari-

lahti, Laine, M. Laukkanen, Moilanen, Nikula, Varpasuo, Vistbacka, Vähänäkki ja Väistö.
